

FOLIUM CLASSICUM

Nro 92
14.9.2017

Tässä numerossa:

Puheenjohtajan tervehdys	Olli Salomies	3
Uutta kirjallisuutta	Toim. Katja Varakas	4
15. kansainvälinen kreikkalaisen ja latinalaisen epigrafiikan kongressi Wienissä 28.8.–1.9.2017	Olli Salomies	5
EEA 2017 Maastricht 30.8.–3.9.	Katja Varakas	7
Keväällä 2017 palkitut ylioppilaat	Toim. Katja Varakas	9
Allard Pierson - museo Amsterdamissa	Katja Varakas	10
Syksyn 2017 tapahtumia	Toim. Katja Varakas	12

FOLIUM CLASSICUM, Klassillis-filologisen yhdistyksen jäsenlehti, ilmestyy kaksi kertaa vuodessa lukukausien alussa niin painetussa muodossa kuin sähköisesti yhdistyksen kotisivuillakin. Päätoimittaja: prof. Olli Salomies; toimitussihteeri: FM Katja Varakas.

KLASSILLIS-FILOLOGINEN YHDISTYS (KFY) on tieteellinen seura, jonka tarkoitus on herättää ja ylläpitää harrastusta antiikin kulttuuria kohtaan, edistää sitä koskevaa tieteellistä tutkimusta ja olla yhdyssiteenä tämän alan tutkijoiden ja harrastajien kesken. Tätä varten yhdistys järjestää esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia, harjoittaa julkaisutoimintaa ja edistää muillakin samanlaatuisilla tavoilla antiikin tutkimista tai tuntemista.

TOIMIHENKILÖT. Yhdistyksen puheenjohtajana toimii prof. Olli Salomies (olli.salomies@helsinki.fi), varapuheenjohtajana dos. Antero Tammisto (antero.tammisto@ide.inet.fi) ja sihteerinä / rahastonhoitajana FM Katja Varakas (katja.varakas@helsinki.fi). Lisäksi hallitukseen kuuluvat prof. Mika Kajava (mika.kajava@helsinki.fi) ja dos. Anneli Luhtala (anneli.luhtala@helsinki.fi). Yhdistyksen postiosoite on Maailman kulttuurien laitos, Antiikin kielet ja kulttuurit, PL 24, 00014 Helsingin yliopisto.

YHDISTYKSEEN VOI LIITTYÄ maksamalla jäsenmaksun tilille Danske Bank FI93 80001470979064 (viite-numero 1009) ja lähettämällä osoitetietonsa sihteerille. Varsinainen jäsenmaksu on 25 euroa, opiskelijamaksu 10 euroa.

Yhdistyksen KOTISIVUT: www.helsinki.fi/hum/kla/kfy

*Kannen kuva: Tarentumilainen punakuviainen kellokrateeri.
Lähde: Allard Pierson Museum.*

Puheenjohtajan tervehdys

Olli Salomies

Klassillis-filologinen yhdistys toivottaa kaikille jäsenilleen hyvää syksyn alkua 2017! Yhdistyksen ohjelma muodostuu tänä syksynä perinteiseen tapaan esitelmätilaisuuksista, jotka molemmat pidetään klo 18.15 päärakennuksen vanhan puolen auditoriossa XI.

Tiistaina 3.10. esitelmän pitää dosentti Tua Korhonen aiheesta *Tragediaa ja komediaa: antiikin draamojen käännöshanke*. Antiikin draamojen käännöshankkeen 2015–2019 tavoitteena on kääntää vielä suomentamattomia näytelmiä Sofokleelta, Euripideeltä, Aristofaneelta, Plautukselta ja Terentiukselta. Käännöshankkeessa pyritään suomentamaan antiikin draamaa pitkäjänteisesti ja systemaattisesti, kiinteässä yhteydessä teatterin kenttään sekä teatterin tutkijoihin ja oppilaitoksiin.

Hankkeeseen kuuluu useita kääntäjiä ja sen rahoittaa Koneen Säätiö (<http://www.koneensaatio.fi/rohkeat-avaukset/tuetut/2015-2/taiteen-ja-kulttuurin-apurahat/> > Korhonen Tua).

Tiistaina 14.11. esitelmän pitää apulaisprofessori Samu Niskanen aiheesta *Julkaisu, teologinen debatti ja paavillinen auktoriteetti 1000-luvun jälkipuoliskolla*. Teologisessa debatissa alettiin soveltaa rationaalisia metodeja aiempaa hanakammin 1000-luvun puolivälin tienoilta lähtien. Seurasi oppineita kiistoja, jollaisissa tappio oli tarvelevä monen kirjoittajan maineen ja uran. Esitelmä pyrkii identifioimaan erään julkaisustrategian, jolla turvata selusta mahdollisia hyökkäyksiä vastaan. Tutkimus liittyy ERC Starting Grant -hankkeeseen *Medieval Publishing from c. 1000 to 1500*.

Tragediassa ja komediassa käytettyjä naamioita. Roomalainen mosaiikki, 100-luku.

Uutta kirjallisuutta

Toim. Katja Varakas

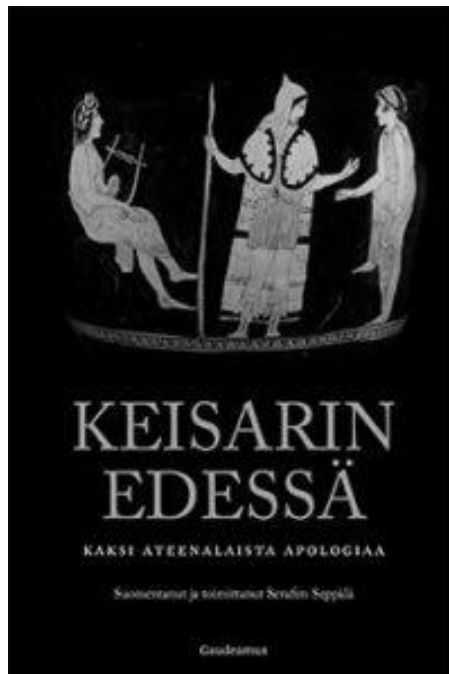
Alkuperäistekstien suomennoksia

Keisarin edessä. Suom. Serafim Seppälä. Gaudeamus 2017. Kaksi ainutlaatuista, varhaisten kristittyjen elämästä kertovaa tekstiä antiikin Kreikasta.

Tietokirjallisuutta

Paavo Castrén: *Antiikin myytit.* Otava 2017. Kreikkalaiset ja roomalaiset kiehtovat tarinat ja myytit.

Fredrik Lång: *Kuva ja ajatus.* Niin & Näin 2017. Lång toteaa: ”Kunkin ajan olennaisin kuvamuotoinen taide tuo esille syvimmän mahdollisen ymmärryksen ajastaan.”

Suomalaistutkijoiden kansainvälisiä monografioita

Inscriptiones Graecae. Voluminis IV (Inscriptiones Argolidis) editio altera, fasciculus III: Inscriptiones Corinthiae saeculorum IV. V. VI. Editit Ericus Sironen (de Gruyter: Berlin/Boston). X + 201 paginae + XLIV tabulae. [ISBN 978-3-11-047453-4]

Romaanit ja jännitys

Jukka M. Heikkilä: *Germaanit ja leijona.* Karisto 2017.

Mahdollisista puutteista tai tulossa olevista kirjoista pyydetään ilmoittamaan Foliun Classicumin toimitussihteerille Katja Varakkaalle (katja.varakas@helsinki.fi)

15. kansainvälinen kreikkalaisen ja latinalaisen epigrafiikan kongressi Wienissä 28.8.–1.9.2017

Olli Salomies

Viiden vuoden välein järjestettävä kansainvälinen kreikkalaisen ja latinalaisen epigrafiikan kongressi, tällä kertaa viidestoista, järjestettiin toisen kerran Wienissä, missä v. 1962 pidettiin neljäs kongressi. Tapahtumapaikkana oli lensimmäisem päivän iltana pidettyä juhlaesitelmää lukuunottamatta Wienin yliopiston päärakennus Ringin varrella lähellä kaupungintaloa. Juhlaesitelmä, jonka piti prof. Silvia Orlandi Rooman *La Sapienza* -yliopistosta aiheesta *Epigrafiikka muuttuvassa maailmassa*, järjestettiin Itävallan tiedeakatemian juhlasalissa tiedeakatemian 1700-luvun palatsissa Dr. Ignaz-Seipel Platzilla.

Kuten aikaisemminkin, Suomi oli kongressissa hyvin edustettuna, sillä suomalaisia osanottajia oli yhteensä viisi. Ainakaan esitelmänpitäjien joukossa ei ollut muita pohjoismaalaisia eikä heitä näkynyt käytävilläkään, joten on mahdollista, että pohjoismaiden edustus jäi suomalaisten varaan. Espanja oli sen sijaan ainakin kahvitaukojen puheensorinasta päätellen hyvin edustettuna. En ole löytänyt tietoja kongressin osanottajien kokonaismäärästä, mutta osanottajia oli varmasti useita satoja, kun esitelmäkkin oli laskujeni mukaan yli 140.

Kuten aikaisemminkin, esitelmät oli jaettu aiheen mukaan sektioihin, joiden teemat vaihtelivat, kuten aina, laidasta laitaan; sektioita oli esimerkiksi seuraavista teemoista (alla siinä järjestyksessä, jossa sektiot mainitaan ohjelmassa): Latinankieliset runomittaiset piirtokirjoitukset; Piirtokirjoitukset ja numismatiikka; Kirjalliset kulttuurit ja paikalliset identiteetit; Uusia latinankielisiä piirtokirjoituksia; Piirtokirjoitukset ja kreikkalainen yhteiskunta; Uskonto ja magia; Uusia kreikkalaisia piirtokirjoituksia (I ja II); Roomalaisen maailma yh-teiskunta; Paikalliset kulttuurit ja identiteetit; Myöhäisantiikkinen ja bysanttilainen epigrafiikka (I ja II); Hallinto ja oikeus; Kiroustaulut; Kreikkankieliset runomittaiset piirtokirjoitukset; Piirtokirjoitukset käyttöesineissä; Graffitot. Kongressissa esitellyistä julkaisemattomista piirtokirjoituksista mainittakoon esim. Mustafa Adakin (Antalya) esittelemä täydellisenä säilynyt 58-rivinen maa-alueen vuokrausta koskeva asiakirja Teoksesta (n. 200–150 eKr), jossa käytetään osittain normaalista epigrafisesta kielenkäytöstä poikkeavia ilmaisuja.

Postereita oli osanottajien nähtävänä yhteensä 82. Näiden teemojen kirjo oli ehkä vielä suurempi kuin esitelmien, sillä postereita oli mykeneläisestä epigrafiikasta (F. Aurora, *Mycenaean Epigraphy Online*) keskiaikaisiin piirtokirjoituksiin Athos-vuorelta (P. Androudīs, B. Hostetler).

Päätösesitelmän piti aiheesta *Epigrafiikka filologian ja teknologian välillä* prof. Christopher P. Jones Harvardin yliopistosta.

Kansainvälisen epigrafiikan seuran (*AI-EGL*) yleiskokouksessa seuraavaksi kongressipaikaksi v. 2022 valittiin Bordeaux; kunniaa saada järjestää kongressi oli kilpailemassa Sardinian Cagliari, joka hävisi kilpailun ainoastaan niukasti.

Wienin yliopiston päärakennus Ringsstraselta nähtynä. Lähde: Wikipedia commons.

EAA 2017 Maastricht 30.8.–3.9.

Katja Varakas

Klassikko arkeologien joukossa

Roomalaisten leiripaikalle perustetussa sijaitsevassa Maastrichtin kaupungissa pidettiin vuosittain järjestettävä European Association of Archaeologists (EAA) 23rd vuosikokous. Yleisteema oli *Building Bridges* Maastrichtin sopimuksen hengessä. Belgian ja Saksan väliin jäävällä Limburgin maakunnassa, Maas-joen varrella sijaitsevassa kaupungissa on asukkaita noin 150 000 ja oma yliopisto. Vuosikokous puolestaan pidettiin valtavassa kaupungin messukeskuksessa, jonne lukuisat kokousosanottajat mahtuivat vaivattomasti. Toki kokoukseen liittyviä oheistapahtumia oli sijoitettu ympäri idyllistä vanhaa kaupunkia.

Järjestön vuosikokous on pidetty myös Suomessa, vuonna 2012 Helsingissä.

Vuosikokouksessa pidettiin 1800 esitelmää, joista vain murto-osa käsitteli antiikin maailmaa. Tosin monet luennoitsijoista olivat taustaltaan klassikoita, kuten avajais- ja hengennostatusluennon pitänyt professori Michael Shanks Stanfordin yliopistosta. Hän kehottikin esitelmässään kokousosanottajia olemaan avoimia, innokkaita ja ennakkoluulottomia kaiken uuden edessä. Shanksin mukaan meidän tulisi tutkijoina kohdata ennakkoluulottomammin tutkimusympäristömme. Järjestäjät osasivat myös kertoa, että kaukaisimmat osanottajat tulivat Australiasta, Norjasta ja Suomesta. Messukeskuksen käytävillä kuitenkin kuuli pääasiallisesti hollantia, espanjaa ja lukuisia itäisen Euroopan kieliä.

Kokouksen 175 istuntoa olivat vaihtelevan tasoisia ja monet mielenkiintoiset istunnot esitelmineen menivät harmillisesti toistensa kanssa päällekkäin. Runsaasta tarjonnasta saattoi kuitenkin poimia mielenkiintoisia esityksiä, jotka haastoivat aiheeltaan ja teemaltaan oman tutkijankammion ulkopuolelle. Yleiskeskusteluissa kollegojen kanssa ilmeni myös, että jo muutaman vuoden ajan klassikot ja klassilliset arkeologit ovat jääneet pois kokouksista, osin kokouksen ajankohdan osuessa vilkkaalle kenttätyökaudelle. Tilannetta pidettiin kuitenkin harmillisena.

Leimaavaa usealle istunnolle oli myös se, että esitelmäitsijät olivat viime minuuteilla estyneet saapumaan paikalle. Tästä huolimatta ja järjestävien tahojen organisointikykyjen ansiosta tilanteista yleensä selviydettiin mallikkaasti. Ehdin itse osallistua neljän päivän aikana muutaman nimekkään

pääluennoitsijan esitelmään, sekä kuuntelemaan istuntoja, jotka käsittelivät museologian uusia suuntauksia, roomalaista logistiikkaa ja suurten rakennusprojektien sosioekonomisia vaikutuksia ympäröivään yhteiskuntaan.

Yksi harvoista antiikin maailmaa käsittelevistä istunnoista oli nimetty *Objects and images. Materiality of lived religion in the Classical world*. Istunnon järjestäjinä olivat Suomesta Ria Berg (Tampereen yliopisto) ja Ilkka Kuivalainen (Helsingin yliopisto) sekä Antonella Coralini (Bolognan yliopisto). Uskontoa eri näkökulmista käsittelevän istunnon seitsemän esitelmää olivat varsin erilaisia ja valottivat aihetta monipuolisesti. Esitelmien parhainta antia olivat yleiset keskustelut, jotka ilmensivät jälleen uudella tavalla esitelmöitsijän valitsemaa aihetta ja otsikkoa. Lisäksi esitelmöitsijöiden lähteinään käyttämät esineellinen, kuvallinen ja kirjallinen aineisto pääsivät loistamaan esitelmissä. Moni istuntoon osallistunut palasikin omaan tutkijankammioonsa uusien ideoiden saattamana.

Erityisen mielenkiintoisia olivat mielestäni Maddalena Bassanin (Padovan yliopisto) roomalaisista taloista tehdyt uudet tutkimustulokset Keski-Italiasta (*Sacra privata in central Italy. New data from an archaeological work*) Hyvin rakennettu esitelmä käsitteli lyhyessä ajassa keisarikultteja yksityisissä tiloissa. Miellyttävää oli myös tutustua esitelmöitsijään henkilökohtaisesti ja näin saada kasvot kirjalle *Sacraria. Ambienti e piccoli edifici per il culto domestico in area vesuviana*.

Seinämaalauksia ja varsinkin Pompejin alueen maalauksia sekä niiden tarjoamaa runsasta sisältöä tarkasteltiin puolestaan useamman esitelmöitsijän voimin. Ilkka Kuivalaisen esitelmä (*Painted sculptured Bacchus in Pompeii*) käsitteli Bacchuksen esiintymistä pompejilaisissa seinämaalauksissa ja niiden merkitystä. Simona Perna (*What's in a vase? Prototypes, iconography and symbolism of Roman cinerary vases in Egyptian stone*) puolestaan keskittyi harvinaisen hautauurna tyyppin

esiintymiseen seinämaalauksissa ja mosaiikeissa.

Ville Hakasen (*The telamons of the Forum Baths in Pompeii as symbols of masculine self-control and the fertile force of the wild*) esitelmä Pompejin Forumin kylpylöiden erikoisesta koristelusta vei kuulijoiden ajatukset mysteereihin ja mytologiaan. Esitelmää täydensikin Torill Chirstine Lindströmin (*The magic of the mundane. Women and versatile objects: in the great fresco of the Villa of Mysteries, Pompeii*) esitelmä Pompejin Mysteerien talon seinämaalauksista, niiden monitulkintaisuudesta sekä seinämaalauksessa esiintyvistä monipuolisesta esineistöstä. Ria Bergin (*A sacred union? Reflections on the function, representation, and meaning of the couple 'jug/patera' in the Roman imperial age*) esitelmä puolestaan yhdisti esineellistä kulttuuria ja ikonografiaa mielekkäällä tavalla, antaen ajateltavaa istuntoon osallistuneille.

Ria Berg pitämässä esitelmäänsä. Kuva: Katja Varakas.

Sen sijaan Meritxell Martinin (*Everyday rituals: cults, homes and women in western Sicily, 8th - 5th centuries BC*) esitelmä lupasi enemmän, mutta jäi valitettavan vaatimattomaksi sisällöltään.

Vuosikokousta lukuisine osanottajineen voisikin kuvata kahdella sanalla monipuolisuus ja näkökulmat. Kokouksen ohjelmaan ja esitelmien abstrakteihin voi tutustua sivustolla: <http://www.eaa2017maastricht.nl/>. Parasta kokousantia olivat tietenkin spontaanit kollegatapaamiset ja uudet tuttavuudet.

EAA:n seuraava vuosikokous 2018 järjestetään Barcelonassa, jonne odotetaan jälleen kerran uutta osanottajaennätystä.

Maastrichtin vanhaa kaupunkia Maas-joen rannalla.
Kuva: Katja Varakas.

Keväällä 2017 palkitut ylioppilaat

Jenna Karlsson
Anniina Talja
Janina Ylinen

Turun klassillinen lukio

Joar, Dennis, Torbjörn Löf

Tölö gymnasium

Jorma Koskinen
Pauli Mannonen
Maija Sarakontu

Kotkan lyseon lukio

Lyydia Meuronen
Perttu Saarela

Järvenpään lukio

Jutta Lamminaho

Kuopion klassillinen lukio

Allard Pierson - museo Amsterdamissa

Katja Varakas

Allard Pierson Museo on Amsterdamin ainoa arkeologisiin kokoelmiin keskittynyt, nykyisin Yliopiston omistuksessa oleva museo. Museo sisältää esimerkiksi Egyptiläisen, kreikkalaisen, ja roomalaisen kulttuurin esineistöä. Museo ei ole suuren suuri kooltaan, mutta sen missä museo häviää kokoelman suuruudessa, se myös voittaa kävijän puolelleen yksittäisillä esineillä. Museon kokoelma on kiinnostava ja riittävän suuruinen parin tunnin vierailua varten.

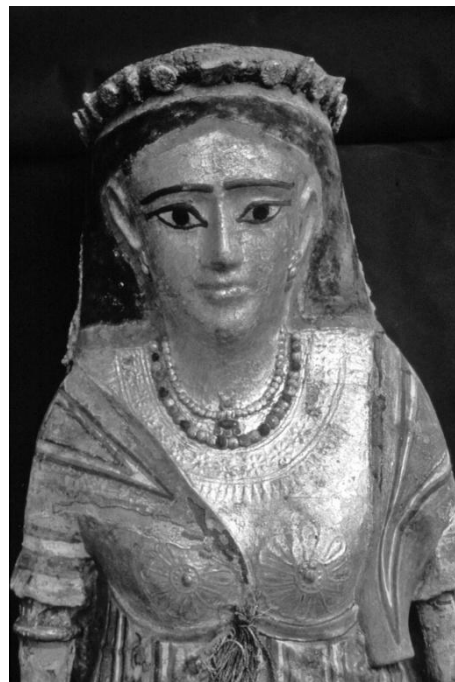
Allard Pierson Museo. Kuva: Wikipedia commons.

Kokoelmakerroksiin suunnatessa saattoikin tutustua lähemmin maineikkaiden hollantilaisien klassisten arkeologien muotokuviiin. Museon nimi puolestaan juontaa juurensa klassillisen arkeologian professoriin Allard Piersoniin (1831–1896), joka oli myös ensimmäinen oppiaineen professuurin haltija Amsterdamin yliopistossa.

Museon egyptiläistä kokoelmaa on kehuttu, mutta olin myös yllätynyt roomalaisesta kokoelmasta. Onnistuin ajoittamaan käyntini museossa, kun kokoelmaesineistön

esillepanoa juuri uudistettiin. Suljettuna oli mm. kreikkalainen kokoelma, jonka ehdottomia helmiä on lehden kansikuvassa oleva punakuviainen tarentumilainen kellokrateeri, jossa kuvataan Dionysos-jumalan veistos temppelein sisällä. Kokoelmaa on kartutettu harkituilla ostoilla, lahjoituksilla ja näyttelylaineilla. Esineistö kattaa Egyptin ja Lähi-idän kulttuurit, kreikkalaisen maailman ja Etruurian sekä Rooman valtakunnan ajanjaksolta 4000 eKr. – 500 jKr. Kokoelman esillepanoa ollaan parhaillaan uudistamassa ja esimerkiksi roomalaisen ja hellenistisen kulttuurin esineistö oli jo uudelleen sijoitettu.

Museon egyptiläinen osasto oli kieltämättä vanhahtava esillepanoltaan, mutta esineistö oli silti mielenkiintoinen. Erityisen paljon näyttelyssä on esillä muumioita ja sarkofageja. Lisäksi esillä oli koruja sekä pienoisveistoksia.

Egyptiläinen muumio, 1. vuosisata jKr. Kuva: Allard Pierson Museum.

Valtaosa museovierailustani vierähti kuitenkin roomalaisen esineistön parissa. Ensimmäisenä mielenkiintoni kohdistui eri pompejilaisia tyylejä edustaviin seinämaalusfragmentteihin, sekä mosaiikkeihin. Syyrialaista alkuperää oleva pikkupukkia kuvaava tyyllisesti myöhäinen mosaiikki oli hurmaava löytö.

Hollantilaisille niin tärkeä arkielämää ja kauppaa valottava esineistö oli hyvin esillä kaikissa avoinna olevissa osastoissa, erityisesti roomalaisessa. Terrakottaiset pienoisveistokset veto- ja kantoeläimistä sekä taakankantajista olivat yksityiskohtaisia, löytäen vertailukohtansa helposti muusta kokoelman esine- ja kuvamateriaalista. Esimerkkinä egyptiläinen lähes alaston terrakottafiguriini, juhlijahahmo, joka kantaa viiniamforaa vasemmalla olallaan. Amforatyyppi eroaa selvästi kuljetusamforoista, joita näyttelyssä on esillä useita. Toisaalta roomalaisten harjoittamaa kaupankäyntiä ja siihen liittyvää muuta toimintaa valotettiin useasta näkökulmasta. Kuljetustoimintaa ja merenkäyntiä ei unohdettu näyttelyssä. Roomalainen 200-luvun sarkofagi kuvaa kauppalaivatoimintaa ja laivan saapumista satamaan. Lastina laivassa on amforoita sekä tynnyreitä.

Odotan innostuneena seuraavaa vierailuani Amsterdamiin ja arkeologiseen museoon. Ehkäpä silloin kaikki osastot ovat jo avoinna ja kokoelma esillä uudella tavalla.

Mosaiikki, pikkupukki, 450–500-luku.
Kuva: Allard Pierson Museum.

Yllä: Terrakottafiguriini, 100-luku.
Kuva: Katja Varakas.

Vasemmallalla: Roomalainen sarkofagi 200-luku.
Kuva: Katja Varakas.

SYKSYN 2017 TAPAHTUMIA

KFY:n kokoukset

Ti **3.10.** klo 18 dos. Tua Korhonen esitelmöi aiheesta *Tragediaa ja komediaa: antiikin draamojen käännöshanke*. Helsingin yliopiston päärakennus, aud. XI (Unioninkatu 34), Helsinki.

Ti **14.11.** klo 18 apulaisprofessori Samu Niskanen esitelmöi aiheesta *Julkaisu, teologinen debatti ja paavillinen auktoriteetti 1000-luvun jälkipuoliskolla*. Helsingin yliopiston päärakennus, aud. XI (Unioninkatu 34), Helsinki.

Muita tilaisuuksia

To **21.9.** klo 16 Dr. Joanne Stolk (Universiteit Gent) esitelmöi aiheenaan *Scribal corrections from Zenon to Dioscorus*. Seminaarihuone A215, Metsätalo, Unioninkatu 40, Helsinki.

Ti **26.9.** klo 18 dos. Tua Korhonen ja dos. Erkki Sironen esitelmöivät aiheesta: *Helleno-Nordica-projekti – kreikankielisiä tekstejä Ruotsin suurvalta-ajalta*. Tilaisuus on Suomen Ateenan-instituutin ystävien järjestämä. Tieteiden talo, sali 309 (Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki).

Ti **17.10.** klo 18 prof. Björn Forsén esitelmöi aiheesta: *Osmaniaikainen Ateena ja Peloponnesos 1600-luvun lopun matkakertomuksissa*. Tilaisuus on Suomen Ateenan-instituutin ystävien järjestämä. Tieteiden talo, sali 312 (Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki).

Ti **31.10.** klo 18 FM Lauri Leinonen esitelmöi aiheenaan Paavin maallisen vallan perustelu: *Näkökulmia 1000-luvun kirjallisiin todellisuuksiin*. Tilaisuuden järjestää Villa Lanten ystävät ry. Helsingin yliopiston päärakennus, sali 6 (Fabianinkatu 33).

Ke **29.11.** klo 18 dos. Tuomas Heikkilä (HY) Hän kertoo johtajakautensa tutkimuksesta, aiheenaan *Miten tutkia aikaa ja aikakäsityksiä ikuisessa kaupungissa*. Tilaisuuden järjestää Villa Lanten ystävät ry. Helsingin yliopiston päärakennus, sali 10 Fabianinkatu 33).

Muita tilaisuuksia ja kollokvioita, kongresseja sekä symposiumeja koskeviin ohjelmatietoihin saattaa tulla muutoksia *Foliumin* painatuksen jälkeen.